

Βρυξέλλες, 1 Οκτωβρίου 2025
(OR. en)

13342/25

**Διοργανικός φάκελος:
2025/0241(COD)**

**AGRI 452
AGRIFIN 105
FIN 1124
CADREFIN 234
CODEC 1378
ENV 905
FORETS 78**

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αποδέκτης:	Αντιπροσωπίες
Θέμα:	Προτάσεις για την κοινή γεωργική πολιτική μετά το 2027: πράσινη αρχιτεκτονική

Το παράρτημα του παρόντος σημειώματος περιέχει το ενημερωτικό σημείωμα της Προεδρίας και ερωτήματα για καθοδήγηση της συζήτησης κατά τη σύνοδο του Συμβουλίου στις 27-28 Οκτωβρίου.

Η κοινή γεωργική πολιτική μετά το 2027 — Πράσινη αρχιτεκτονική

Στις 16 Ιουλίου 2025 η Επιτροπή υπέβαλε την πρότασή της για την κοινή γεωργική πολιτική μετά το 2027. Κατά τη σύνοδο του Συμβουλίου Γεωργίας και Αλιείας στις 22 και 23 Σεπτεμβρίου 2025, η Προεδρία ενημέρωσε τις αντιπροσωπίες ότι θα διοργανώσει θεματικές συζητήσεις σχετικά με διάφορες πτυχές της πρότασης κατά τις προσεχείς συνόδους του Συμβουλίου. Η πρώτη συζήτηση, κατά τη σύνοδο του Συμβουλίου Γεωργίας και Αλιείας στις 27 και 28 Οκτωβρίου 2025, θα αφορά την πράσινη αρχιτεκτονική. Το θέμα έχει ήδη συζητηθεί σε επίπεδο εμπειρογνομόνων και στην Ειδική Επιτροπή Γεωργίας.

Η πρόταση της Επιτροπής εισάγει διάφορες διαρθρωτικές αλλαγές στην πράσινη αρχιτεκτονική. Πρώτον, η κατάργηση της δομής των δύο πυλώνων θα σήμαινε ότι ένα μόνο σύνολο κανόνων θα εφαρμόζεται στα πράσινα μέτρα σε ολόκληρη την κοινή γεωργική πολιτική. Δεύτερον, η Επιτροπή εισάγει ένα σύστημα υπεύθυνης διαχείρισης γεωργικών εκμεταλλεύσεων για την αντικατάσταση του συστήματος αιρεσιμότητας. Τρίτον, εισάγεται ένα νέο μέσο στήριξης για τη μετάβαση προς πιο ανθεκτικά συστήματα παραγωγής. Τέταρτον, ενώ ένα ελάχιστο ποσό διατίθεται αποκλειστικά για την εφαρμογή της κοινής γεωργικής πολιτικής σε κάθε κράτος μέλος, τα κράτη μέλη θα μπορούν να επιλέξουν να διαθέσουν μέρος των μη δεσμευμένων κονδυλίων στα εθνικά και περιφερειακά σχέδια εταιρικής σχέσης τους στη γεωργία, συμπεριλαμβανομένων κονδυλίων για οικολογικά μέτρα. Τέλος, καταργείται η πράσινη αποκλειστική διάθεση που προβλέπει η τρέχουσα κοινή γεωργική πολιτική. Ωστόσο, η Επιτροπή προτείνει τη θέσπιση μηχανισμού παρακολούθησης του προϋπολογισμού σχετικά με τη συμβολή των εθνικών και περιφερειακών σχεδίων εταιρικής σχέσης στους στόχους της ΕΕ για το κλίμα και το περιβάλλον, με στόχο το 43 %, και τη δυνατότητα να ζητηθεί μια ελάχιστη κατανομή στο εθνικό και περιφερειακό σχέδιο εταιρικής σχέσης ενός κράτους μέλους με βάση την αξιολόγηση της Επιτροπής σχετικά με την πρόοδο του κράτους μέλους όσον αφορά την επίτευξη των στόχων της ΕΕ για το κλίμα και τη φύση.

Η πράσινη μετάβαση της γεωργίας παραμένει ζωτικής σημασίας για την επίτευξη των στόχων της ΕΕ για το κλίμα και το περιβάλλον. Ταυτόχρονα, η κλιματική αλλαγή επηρεάζει όλο και περισσότερο τους γεωργούς και την επισιτιστική ασφάλεια, κάνοντας εμφανή την ανάγκη προσαρμογής. Η Προεδρία προτείνει η αξιολόγηση της πράσινης αρχιτεκτονικής από το Συμβούλιο να εξετάσει τον βαθμό στον οποίο η πρόταση 1) απλουστεύει τους πράσινους κανόνες για τους γεωργούς και τις διοικήσεις, 2) καθιστά την υλοποίηση της πράσινης μετάβασης πιο ελκυστική για τους γεωργούς και 3) διασφαλίζει ισότιμους όρους ανταγωνισμού τόσο μεταξύ των γεωργών όσο και μεταξύ των κρατών μελών. Για τον σκοπό αυτό, το παρόν σημείωμα περιλαμβάνει περιγραφή των κύριων στοιχείων της πράσινης αρχιτεκτονικής και δύο ερωτήματα για την καθοδήγηση των παρεμβάσεων των υπουργών κατά τη σύνοδο του Συμβουλίου.

Διακυβέρνηση

Η Επιτροπή προτείνει την έκδοση εθνικών συστάσεων που θα παρέχουν καθοδήγηση σε κάθε κράτος μέλος σχετικά με το κεφάλαιο για τη γεωργία στο εθνικό και περιφερειακό του σχέδιο εταιρικής σχέσης. Στους στόχους των συστάσεων θα περιλαμβάνονται η ενίσχυση της δράσης για το κλίμα, η παροχή οικοσυστημικών υπηρεσιών, οι κυκλικές λύσεις, η διατήρηση της βιοποικιλότητας και των φυσικών πόρων, η βιώσιμη γεωργία και η βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των ζώων. Κατά την κατάρτιση των εθνικών και περιφερειακών σχεδίων εταιρικής σχέσης, τα κράτη μέλη θα υποχρεούνται να αιτιολογούν δεόντως, να τεκμηριώνουν και να καθορίζουν στοιχεία που αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά το σύνολο, ή σημαντικό υποσύνολο, των προκλήσεων που προσδιορίζονται από την Επιτροπή στις συστάσεις που τα αφορούν. Εφόσον η Επιτροπή διαπιστώνει ότι το σχέδιο πληροί τα καθορισμένα κριτήρια, θα προτείνει εν συνεχεία εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου. Η επιστροφή των δαπανών των κρατών μελών θα βασίζεται στην εκπλήρωση προκαθορισμένων οροσήμων και στόχων για επενδύσεις, ενώ για παρεμβάσεις με βάση την έκταση και τα ζώα θα βασίζεται στις εκροές που επιτυγχάνονται.

Υπεύθυνη διαχείριση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων

Η Επιτροπή προτείνει μια νέα έννοια, την υπεύθυνη διαχείριση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων αντί του συστήματος αιρεσιμότητας. Ενώ θα διατηρηθούν η κοινωνική αιρεσιμότητα και η απαίτηση για τους γεωργούς να τηρούν την ισχύουσα νομοθεσία της ΕΕ (ΚΑΔ), θα ζητηθεί από τα κράτη μέλη να συμπεριλάβουν στο εθνικό και περιφερειακό τους σχέδιο εταιρικής σχέσης, περιγραφή ορισμένων πρακτικών προστασίας που θα πρέπει να εφαρμόζουν οι γεωργοί για να λάβουν ολόκληρο το ποσό της στήριξης στο πλαίσιο ορισμένων παρεμβάσεων. Κατ' αυτόν τον τρόπο αντικαθίσταται η έννοια της καλής γεωργικής και περιβαλλοντικής κατάστασης (ΚΓΠΚ). Η στήριξη που βασίζεται στο σύστημα υπεύθυνης διαχείρισης γεωργικών εκμεταλλεύσεων θεωρείται ότι συμμορφώνεται με την αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης».

Τα κράτη μέλη πρέπει να καθορίσουν πρακτικές προστασίας που επιτυγχάνουν τους ακόλουθους στόχους: α) προστασία πλούσιων σε άνθρακα εδαφών, χαρακτηριστικών τοπίου και μόνιμων λειμώνων σε γεωργικές εκτάσεις· β) προστασία του εδάφους από τη διάβρωση, διατήρηση του εδαφικού δυναμικού, διατήρηση της οργανικής ύλης του εδάφους, μεταξύ άλλων μέσω εναλλαγής ή διαφοροποίησης των καλλιεργειών, καθώς και προστασία από την καύση υπολειμμάτων σε αρόσιμη γη· γ) προστασία των υδάτινων ρευμάτων και των υπόγειων υδάτων από τη ρύπανση και τις απορροές.

Σήμερα, τα πρότυπα ΚΓΠΚ ορίζονται κυρίως σε επίπεδο ΕΕ. Ως εκ τούτου, η πρόταση θα εισαγάγει μεγαλύτερη ευελιξία για τα κράτη μέλη όσον αφορά την ανάπτυξη πρακτικών προστασίας προσαρμοσμένων στις εθνικές συνθήκες, υπό την προϋπόθεση της έγκρισης των εθνικών και περιφερειακών σχεδίων εταιρικής σχέσης από την Επιτροπή. Τα κράτη μέλη μπορούν, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να θεσπίζουν ειδικές εξαιρέσεις και παρεκκλίσεις από τις πρακτικές προστασίας. Οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις που είναι πιστοποιημένα βιολογικές θα θεωρείται ότι συμμορφώνονται με ορισμένους από τους στόχους των πρακτικών προστασίας. Οι μικρές εκμεταλλεύσεις θα εξαιρούνται επίσης από την υπεύθυνη διαχείριση γεωργικών εκμεταλλεύσεων.

Υπάρχει επίσης μια νέα δυνατότητα ισοδυναμίας, η οποία παρέχει τη δυνατότητα στους γεωργούς που συμμετέχουν σε καθεστώς στήριξης πιο απαιτητικό από μια συγκεκριμένη πρακτική προστασίας να θεωρείται ότι συμμορφώνονται με την εν λόγω πρακτική προστασίας. Τέλος, οι γεωργοί θα μπορούσαν να λάβουν στήριξη για την εφαρμογή και τη διατήρηση των πρακτικών προστασίας, εάν τα κράτη μέλη προσέφεραν εθελοντικά καθεστώτα πράσινης στήριξης που να περιλαμβάνουν αυτές τις πρακτικές. Η Επιτροπή αιτιολογεί την αλλαγή αυτή στο πλαίσιο της μετάβασης από τις απαιτήσεις στα κίνητρα.

Περιβαλλοντικοί και κλιματικοί τομείς προτεραιότητας

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρέχουν στήριξη σε γεωργούς και άλλους δικαιούχους τουλάχιστον σε καθέναν από τους ακόλουθους περιβαλλοντικούς και κλιματικούς τομείς προτεραιότητας:

α) προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και ανθεκτικότητα των υδάτων· β) μετριασμός της κλιματικής αλλαγής, συμπεριλαμβανομένων των απορροφήσεων άνθρακα, και παραγωγή ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις, συμπεριλαμβανομένης της παραγωγής βιοαερίου· γ) υγεία του εδάφους· δ) διατήρηση της βιοποικιλότητας, όπως η διατήρηση οικοτόπων ή ειδών, των χαρακτηριστικών του τοπίου, μείωση της χρήσης φυτοφαρμάκων· ε) ανάπτυξη της βιολογικής γεωργίας· και στ) υγεία και καλή διαβίωση των ζώων.

Η στήριξη σε αυτούς τους τομείς προτεραιότητας μπορεί να λάβει τη μορφή ενισχύσεων για μειονεκτήματα που προκύπτουν από ορισμένες υποχρεωτικές απαιτήσεις, γεωργοπεριβαλλοντικών και κλιματικών δράσεων ή στήριξης για επενδύσεις για γεωργούς και δασοκαλλιεργητές. Τα κράτη μέλη στα οποία υπάρχουν περιοχές που πλήττονται από νιτρορύπανση των υδάτων θα πρέπει επίσης να παρέχουν στήριξη στους γεωργούς για την εκτατικοποίηση των κτηνοτροφικών συστημάτων ή για τη διαφοροποίηση με άλλες γεωργικές δραστηριότητες.

Ενισχύσεις για μειονεκτήματα που προκύπτουν από ορισμένες υποχρεωτικές απαιτήσεις

Η Επιτροπή προτείνει να διατηρηθεί η δυνατότητα χορήγησης στήριξης στη γεωργική παραγωγή σε περιοχές που επηρεάζονται από την εφαρμογή των οδηγιών για τους οικοτόπους και τα πτηνά και της οδηγίας-πλαισίου για τα ύδατα. Διαφορετικά από τους ισχύοντες κανόνες, μόνο οι γεωργοί, οι δασοκαλλιεργητές και οι ενώσεις τους θα είναι επιλέξιμοι για την εν λόγω στήριξη.

Γεωργοπεριβαλλοντικές και κλιματικές δράσεις

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρέχουν κίνητρα για δράσεις οι οποίες είναι επωφελείς για το κλίμα, το περιβάλλον, την υγεία και την καλή διαβίωση των ζώων και τη βιώσιμη δασοκομία. Οι δράσεις αυτές θα είναι εθελοντικές για τους γεωργούς και θα μπορούσαν να είναι είτε ετήσιες είτε πολυετείς.

Επιπλέον, η Επιτροπή προτείνει τη θέσπιση ενός νέου τύπου κατ' αποκοπή στήριξης για τη μετάβαση σε πιο ανθεκτική γεωργία. Οι γεωργοί θα καταρτίζουν σχέδιο δράσης για τη μετάβαση, το οποίο θα εγκρίνεται από τη διαχειριστική αρχή για να λάβουν χρηματοδότηση (έως 200 000 EUR) για την υλοποίηση της μετάβασης προς πιο ανθεκτικά συστήματα παραγωγής, το οποίο θα περιλαμβάνει τη μετατροπή σε βιολογική γεωργία και την εκτατικοποίηση των συστημάτων ζωικής παραγωγής. Τα κράτη μέλη θα καταβάλλουν τη στήριξη σε δόσεις κατά την περίοδο εφαρμογής του σχεδίου δράσης για τη μετάβαση, με την τελευταία δόση να εξαρτάται από την ολοκλήρωση του σχεδίου.

Όταν το εθνικό δίκαιο επιβάλλει απαιτήσεις, οι οποίες υπερβαίνουν τις αντίστοιχες υποχρεωτικές ελάχιστες απαιτήσεις που ορίζονται στο δίκαιο της ΕΕ, τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να χορηγούν στήριξη για εθελοντικές δεσμεύσεις διαχείρισης που αναλαμβάνουν γεωργοί και άλλοι δικαιούχοι οι οποίες συμβάλλουν στη συμμόρφωση με τις εν λόγω απαιτήσεις. Η επιλογή αυτή θα μπορούσε να ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να προχωρήσουν με φιλόδοξες εθνικές πρωτοβουλίες, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι οι γεωργοί τους δεν θα επηρεαστούν αρνητικά όσον αφορά τη στήριξη της ΕΕ που ενδέχεται να λάβουν. Το νέο αυτό στοιχείο περιλαμβάνεται επίσης στην πρόταση «omnibus» της Επιτροπής για την απλούστευση της κοινής γεωργικής πολιτικής που υποβλήθηκε τον Μάιο του 2025.

Στήριξη των επενδύσεων

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προσφέρουν στους γεωργούς και τους δασοκαλλιεργητές στήριξη επενδύσεων που συμβάλλουν συνολικά, με κατάλληλο τρόπο, στην ανθεκτικότητα της γεωργίας, των συστημάτων τροφίμων, της δασοκομίας και των αγροτικών περιοχών, ιδίως στην ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή και την ανθεκτικότητα των υδάτων. Οι επενδύσεις που συμβάλλουν στην πράσινη μετάβαση θα μπορούσαν να είναι τόσο παραγωγικές όσο και μη παραγωγικές, με το ποσοστό στήριξης για τους γεωργούς και τους δασοκαλλιεργητές να περιορίζεται στο 75 % και για τα δύο είδη επενδύσεων, με εξαίρεση τους νέους γεωργούς. Όταν το δίκαιο της ΕΕ επιβάλλει νέες απαιτήσεις στους γεωργούς, τα κράτη μέλη μπορούν να παρέχουν στήριξη για επενδύσεις που βοηθούν τους γεωργούς να συμμορφωθούν με τις εν λόγω απαιτήσεις. Αυτό μπορεί να γίνει για διάστημα έως τριών ετών αφότου η απαίτηση καταστεί υποχρεωτική για την εκμετάλλευση ή, στην περίπτωση των νέων γεωργών, από τη στιγμή της εγκατάστασης ή έως την ολοκλήρωση των σχετικών δράσεων στο πλαίσιο επιχειρηματικού σχεδίου.

Δημοσιονομικές πτυχές και αποκλειστική διάθεση για οικολογικά μέτρα

Στο πλαίσιο του αποκλειστικά διατιθέμενου ποσού των εθνικών και περιφερειακών σχεδίων εταιρικής σχέσης, η Επιτροπή προτείνει ποσοστό εθνικής συγχρηματοδότησης τουλάχιστον 30 % για τις ενισχύσεις που καταβάλλονται σε γεωργούς ή δασοκαλλιεργητές για μειονεκτήματα που προκύπτουν από ορισμένες υποχρεωτικές απαιτήσεις, γεωργοπεριβαλλοντικές και κλιματικές δράσεις και στήριξη για επενδύσεις για γεωργούς και δασοκαλλιεργητές. Στο πλαίσιο του μη αποκλειστικά διατιθέμενου ποσού, το ελάχιστο ποσοστό εθνικής συνεισφοράς είναι τουλάχιστον 15 % για τις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες, 40 % για τις περιφέρειες μετάβασης και 60 % για τις ανεπτυγμένες περιφέρειες. Στο πλαίσιο του ισχύοντος συστήματος δύο πυλώνων, δεν υπάρχει εθνικό ποσοστό συγχρηματοδότησης για οικολογικά προγράμματα στο πλαίσιο του πυλώνα I, στο δε πλαίσιο του πυλώνα II ισχύει ποσοστό εθνικής συγχρηματοδότησης τουλάχιστον 20 % για πράσινα μέτρα.

Κατά την τρέχουσα περίοδο, για κάθε κράτος μέλος ισχύει πράσινη αποκλειστική διάθεση ύψους 25 % στον πυλώνα I και 35 % στον πυλώνα II. Στην πρόταση δεν περιλαμβάνεται χωριστή πράσινη αποκλειστική διάθεση για την κοινή γεωργική πολιτική. Το 43 % του προϋπολογισμού του εθνικού και περιφερειακού σχεδίου εταιρικής σχέσης αναμένεται να διατεθεί σε κλιματικούς και περιβαλλοντικούς στόχους. Ωστόσο, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από τα κράτη μέλη να συνεισφέρουν χαμηλότερο ή υψηλότερο ελάχιστο κονδύλιο σε πράσινα μέτρα, λαμβάνοντας υπόψη την αξιολόγηση της Επιτροπής σχετικά με την πρόοδο των κρατών μελών όσον αφορά την επίτευξη των κλιματικών στόχων τους για το 2030 για τη γεωργία, τις μεταφορές και τα κτίρια (κανονισμός για τον επιμερισμό των προσπαθειών) και όσον αφορά την εφαρμογή του κανονισμού για την αποκατάσταση της φύσης.

***

Με βάση τα ανωτέρω, η Προεδρία προτείνει τα ακόλουθα ερωτήματα:

- 1. Σε ποιον βαθμό επιτυγχάνει η πρόταση τον στόχο να καταστεί απλούστερη και ελκυστικότερη για τους γεωργούς η υλοποίηση της πράσινης μετάβασης;*
- 2. Δεδομένης της έλλειψης ειδικής πράσινης αποκλειστικής διάθεσης για την κοινή γεωργική πολιτική στην πρόταση της Επιτροπής, πώς μπορούν να διασφαλιστούν ισότιμοι όροι ανταγωνισμού για τους γεωργούς όσον αφορά την πράσινη μετάβαση;*